

Socialistiska ullstrumpor

Det ligger mycken symbolik i LO:s 100-årsgåva till socialdemokratin, 60 miljoner kr till en fond för "stärkande av rörelsens socialistiska värderingar".

Storleken av gåvan ger en bild av de finansiella tillgångar som den socialdemokratiska maktapparaten förfogar över. Ändamålet med gåvan visar var LO tycker det brister i partiets framtoning och i vilken riktning LO vill driva det socialdemokratiska partiet.

Lagom till jubiléet förklarar också partisekreterare Bo Toresson vad den socialdemokratiska framtidsgruppen sysslar med. Den diskuterar hur den offentliga sektorn skall kunna göras smidigare och effektivare. Hur den enskilda medborgaren inte skall behöva gå till så många instanser t ex för att få sina behov tillgodosedda. Men monopolen skall bestå!

Lägger man därtill Feldts skattereform som i hemliga men offentliggjorda PM alltmör framstår inte som något försök till skattesänkning utan i stället som en exercis i en gigantisk breddning av skattebasen, så framtonar bilden av en socialdemokrati som går på i ullstrumporna. Som visserligen inte gärna talar om socialismen men som på sitt sedvanliga tungusa sätt i praktisk handling genomför den.

Till denna bild bidrager också kompletteringspropositionen som slår håll på myten om socialdemokratins förmåga att hantera ekonomin och är ett dystert återfall i skattehöjar- och regleringsekonomi.

Av det program för förnyelse av den offentliga sektorn som utlovades i januari finns intet. Regeringens oförmåga innebär att problemen inom t ex sjukvården och barnomsorgen kommer att förvärras.

Fondsosialismen byggs ut genom att 4:e

och 5:e AP-fonden ges möjlighet att köpa aktier i försäkringsbolag och banker.

Såväl i principiella uttalanden som i de praktiska förslagen går socialdemokraterna in för att allt mer av sparandet i samhället skall vara offentligt. Detta underminerar förutsättningarna för det enskilda sparandet.

Straffskatten på Stockholms län försämrar Stockholms möjligheter att hävda sig i den europeiska konkurrensen vilket på sikt drabbar landet i dess helhet.

LO:s fond skall fräscha upp de socialistiska idéerna och till det krävs det uppenbarligen mycket pengar i ett läge när socialismen som idé har det så motigt runt om i världen.

Feldts skattereform skall genom en kraftigt vidgad skattebas ge nya möjligheter till återkommande skattehöjningar, allt i syfte att underhålla de resurskrävande offentliga monopolen, vars kriser och påtagliga förfall skapar oro också i de socialdemokratiska leden. Feldts skattereform utgör på det sättet det nödvändiga redskapet för framtidsgruppens förslag.

Fram tonar bilden av en 100-årsjubilerande socialdemokrati som på 90-talet kommer att bjuda medborgarna på mer av samma sak. Mer av höjda skatter och mer av offentliga monopol.

Mot denna dystra framtidsvision hjälper det föga att återropa Feldts omtalade Tiden-artikel, där han i vackra ordalag hyllar marknadsekonomi jämfört med planhushållningen. Gjorde han inte det vore han för övrigt mera stalinist än själve Gorbatjov. Men artikeln bör läsas till slut. Mot slutet framgår det nämligen att Feldt ännu inte förmått sig att acceptera några av fundamenten i marknadsekonomi, d v s den personliga äganderätten som i

sin tur kan leda både till förmögenheter och arv. Visst är dessa företeelser ojämlika, men de är samtidigt en del av den personliga friheten i ett fritt samhälle. Utan kapitalister dör kapitalismen, också i Sverige. Utan ekonomiskt självbestämmande blir medborgaren helt beroende av politikerna.

Svensk socialdemokrati möter 90-talet kanske i taktisk reträtt, men utan något

nytt idégods. Någon verklig omprövning av idéarvet har inte skett. I denna mening liknar situationen för socialdemokratin de kommunistiska partiernas dilemma i öst som inte kan bestämma sig om den personliga äganderätten skall tillåtas, partiets maktmonopol ges upp o s v. Medan denna vacklan pågår fortsätter stagnationen. Så blir det också i Sverige om inte en politisk förnyelse äger rum.

Gunnar Heckscher-stipendiet

Stiftelsen Svensk Tidskrift har utsett P J Anders Linder till 1989 års Gunnar Heckscher-stipendiat. Stipendiet på kronor 5.000:— skall uppmärksamma och uppmuntra yngre skribenter till debatt i idépolitiska frågor.

Stipendiet instiftades till Gunnar Heckschers minne och är ett resultat av den insamling som skedde genom upprop i Svensk Tidskrift.